

Piotr Liszka

" *Mediatrix in Spiritu Mediatore* :
pośrednictwo Najświętszej Maryi
Panny jako uczestnictwo w
pośredniczącej funkcji Ducha
Świętego w świetle teologii
współczesnej", Grzegorz M. Bartosik,
Lublin 2006 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 15/1, 211-212

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

W symposium uczestniczyły osoby z różnych polskich ośrodków naukowych.

Organizatorzy symposium podjęli temat jedności bytowej człowieka. Podeszli do niego od strony historycznej i merytorycznej. Przedstawiając bogatą rzeczywistość człowieka, dążyli jednocześnie do integralnej wizji istoty ludzkiej. Nie można bowiem dzielić istoty ludzkiej na sferę cielesną, duchową czy umysłową, a następnie ograniczać, redukować jej do jednej, drugiej bądź trzeciej sfery. Konsekwencje tego są bardzo poważne i nieodwracalne, historia je pokazuje w sposób przerażający. Obydwa totalitaryzmy są radykalnym ograniczeniem człowieka do jego rasy lub do klasy społecznej. Widać to także we współczesnej nauce i kulturze. Przedmiotowy stosunek do człowieka, będący wynikiem koncepcji redukcjonistycznych, można zauważyć przede wszystkim w medycynie, psychologii i w naukach społecznych. Ofiarą takiego myślenia staje się sam człowiek. Trzeba zatem zrobić wszystko, aby temu zapobiec. Personalizm ukazuje człowieka całościowo, jako osobę świadomą, wolną, twórczą, społeczną, a przede wszystkim jako podmiot i cel, a nie środek jakichkolwiek działań. Takie myślenie jest możliwe tylko wtedy, kiedy właściwie pojmuje się człowieka oraz to, czym jest: duszą, ciałem, umysłem, a może jednością tych wszystkich elementów. Ważne jest, aby badania nad problemem jedności ontycznej człowieka były kontynuowane.

Ewelina Osińska

Grzegorz M. Bartosik OFMConv, *Mediatrix in Spiritu Mediatore.*
Pośrednictwo Najświętszej Maryi Panny jako uczestnictwo
w pośredniczącej funkcji Ducha Świętego w świetle teologii
współczesnej, Lublin 2006, ss. 582

Wszelkie zagadnienia teologiczne powinny być ujmowane w kontekście trynitarnym. Lekceważenie tej fundamentalnej zasady doprowadziło w przeszłości do wielu nieudomówień, a nawet nieprawidłowości. Tak było m.in. z pośrednictwem Maryi. Dziś teologowie podejmują trud opracowania wszelkich kwestii wiary chrześcijańskiej w świetle trynitologii. Powinni to czynić i potrafią, ponieważ w ostatnich latach przez jubileuszem drugiego tysiąclecia Wcielenia Słowa Bożego sama trynitologia została pogłębiona w niebywały sposób.

W nurt tworzenia nowej, pogłębionej trynitologicznie teologii włączył się Grzegorz Bartosik z zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych, który podjąwszy zagadnienie pośrednictwa Maryi, doszedł do wniosku, że w prawidłowo ukształtowanej trynitologii, a ściślej pneumatologii, można odczytać je i zrozumieć głębiej, można zauważyć aspekty zupełnie do tej pory pomijane, dzięki którym znika powód dotychczasowej kontrowersji. Na tyle, na ile Maryja jest bytowo zespolona

z Duchem Świętym (również z Chrystusem), na ile jest w Nim, w takim stopniu uczestniczy w pośredniczącym działaniu Ducha Świętego (również w pośredniczącym działaniu Chrystusa). Publikacja jest nowatorska, odkrywczą i twórczą, ukazuje zagadnienie pośrednictwa Maryi w nowym świetle. Nowość nie polega wyłącznie na podaniu oryginalnych argumentów, lecz na niespotykanym dotąd ujęciu całości zagadnienia.

Książka składa się z dwóch części: część I – *Pośrednicząca rola Ducha Świętego*, oraz część II – *Miejsce Maryi w pośredniczącym działaniu Ducha Świętego*. Obie części podzielone są na rozdziały. Rozdział pierwszy dotyczy pośrednictwa Chrystusa, które stanowi punkt wyjścia interpretacji pośredniczącej misji Ducha Świętego. Rozdział drugi zajmuje się pośredniczącą rolą Ducha Świętego w życiu trzech Osób Boskich. Rozdział trzeci przeprowadza refleksję nad pośredniczącą rolą Ducha Świętego w dziele stworzenia i w Kościele. Pomimo znacznej objętości książka jest przejrzysta dzięki trafnemu i precyzyjnemu podziałowi na części, rozdziały, paragrafy, punkty i podpunkty. Przejrzystość została dopełniona bogatym zestawem skrótów, dzięki którym autor zabezpieczył się przed jeszcze większym rozmiarem książki. Dobrze podzielony i zaopatrzone odpowiednimi argumentami wstęp nadaje książce już na samym początku akademickiej powagi. Naukową rangę wzmacniają liczne i prawidłowo sporządzone przypisy, w których autor zawarł wiele informacji pobocznych, aby nie zakłócić właściwego toku rozumowania w podstawowym tekście książki. Niezwykle cenne są wnioski teologiczne oraz duszpastersko-pastoralne zawarte w zakończeniu. Wyjaśniają one wszelkie kwestie sporne i wyznaczają treść oraz tok wykładania centralnego zagadnienia na styku mariologii i soteriologii (charytologii), jakim jest pośrednictwo Maryi.

o. Piotr Liszka CMF

O. Andrzej A. Napiórkowski OSPPE, *Homo ecclesiasticus. Szkice z antropologii eklezjologicznej*, UNUM, Kraków 2007, ss. 320

Kolejna już książka młodego wciąż teologa, paulina z klasztoru Na Skałce w Krakowie, wpisuje się w znakomity poczet współczesnej literatury dogmatycznej, która popularyzuje to wszystko, co dokonuje się aktualnie w sferze europejskiej myśli teologicznej. Trzeba jednakże zapytać już na początku, po wnikliwej lekturze zawartych w niej dwudziestu trzech szkiców, czy aby miano teologa dogmatyka – za jakiego uchodzi – właściwie charakteryzuje ich autora, a przede wszystkim czy odzwierciedla najpełniej treściową zawartość przedkładanej publikacji. Sam o. A. Napiórkowski sytuuje siebie pośród luminarzy krakowskiej szkoły antropologicznej, nieco starszych już, ale także i współczesnych, pozostających zarówno pod wpływem myślenia filozoficznego, jak i teologicznego. Przyznać